

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Idalov/Rusya [BD] - 5826/03

Karar 22.5.2012 [BD]

Madde 35

Madde 35-1

Altı aylık süre

Art arda gelmeyen tutukluluk dönemlerinin altı aylık sürenin uygulanması konusunda ayrı ayrı değerlendirilmeleri

Olaylar – Adam kaçırmaktan şüpheli başvuru yapan yakalanmış, tutuklanmış ve Haziran 1999 tarihinde resmen suçlanmıştır. Sonrasında başvuru yapanın kefaletle serbest bırakıldığı Temmuz 2001 tarihine kadar tutukluluğu birçok kez uzatılmıştır. Ekim 2002 tarihinde yetkili mahkeme kefaletle salıverme durumuna son vermiş ve başvuru yapanın yeniden tutuklanmasını emretmiştir. Başvuru yapanın bu son tutukluluğu da birçok kereler uzatılmış ve başvuru yapanın Kasım 2003 tarihinde uzun bir hapis cezasına çarptırılmasına kadar da devam etmiştir.

Hukuk – Madde 5 § 3: başvuru yapan tutukluluk süresinin çok uzun olduğu ve yeterli ve yerinde sebeplerle gerekçelendirilmediği kanaatindedir.

a) *Kabuledilebilirlik* – başvuru yapan iki yıl tutuklu kaldıktan sonra tahliye edilmiş ve yaklaşık olarak bir yıl ve dört ay serbest kaldıktan sonra yeniden yakalanmış ve yaklaşık olarak bir yıl ve bir ay tutuklu kalmıştır. Başvuru yapan başvurusunu birinci tutukluluk döneminin sona ermesinden altı aydan fazla bir süre sonra yapmış olduğuna göre, sorulacak soru, başvuru yapanın art arda gelmeyecek şekilde maruz kaldığı iki tutukluluk dönemi bir bütün olarak değerlendirilmeli mi yoksa başvuru yapanın uzun bir süre boyunca tahliye edilmiş olması Sözleşme'nin 35(1). fıkrasında öngörülen altı aylık süreyi birinci tutukluluk dönemi bakımından başlatmış mıdır?

Bugüne kadar art arda gelmeyen tutukluluk dönemleriyle ilgili altı ay kuralının uygulanmasıyla ilgili Mahkeme içtihadı iki farklı akıl yürütme etrafında gelişmiştir. *Neumeister/Avusturya* (nº 1936/63, 27 Haziran 1968) davasındaki yaklaşıma göre, altı aylık süre birinci tutukluluk döneminin « makul » niteliği konusunda bir karar verilmesini engellese de, bu tutukluluk dönemi ikinci tutukluluk döneminin makul olup olmadığı değerlendirilirken dikkate alınmalıdır. Bunun tersine sonradan *Kemmache/Fransa* (nº 1 ve nº 2) (nos 12325/86 ve 14992/89, 27 Kasım 1991) kararında kabul edilen toplamcı yaklaşıma göre, sanığın birbirinden farklı birçok tutukluluk dönemine maruz kalması durumunda makul süre güvencesi, altı ay kuralının uygulanması sorusu ile ilgilenileceği yerde toplam sürenin genel olarak değerlendirmesini gerektirir. Yakın zamanda *Neumeister* yaklaşımına yeniden dönülmesinden sonra, yukarıda belirtilen yaklaşımların harmonize edilmeleri ile tekdüze ve öngörülebilir bir yaklaşımın benimsenmesinin adaletin en

iyi şekilde işlemesi için vazgeçilmez olduğu kanaati ortaya koyulmuştur. Dolayısıyla bir sanığın tutukluluğunun art arda gelmeyen birçok dönemlere ayrıldığı durumlarda bu dönemlerin bir bütün olarak değil ayrı ayrı değerlendirilmeleri gerektiğine hükmedilmiştir. Bir kere başvuru özgür kaldıktan sonra saliverilmesi tarihinden başlamak üzere altı ay içerisinde tutukluluğuyla ilgili bütün şikâyetlerini ortaya koymalıdır. Ancak eğer farklı dönemler aynı ceza yargılaması kapsamında meydana gelmişse, ilgilinin daha önce belli bir dönem boyunca tutuklu kalmış olması göz önünde tutulabilir. Bu yaklaşım sözleşmecî tarafların altı ay kuralına vermek istedikleri anlama sıkı sıkıya bağlı kalmakta ve aynı zamanda başvuru kişinin daha önce maruz kaldığı tutukluluk dönemlerinin dikkate alınmasına da izin vermektedir. Bu uygulamaya aynı zamanda Sözleşme'nin 6. maddesinde öngörülen « makul süre » şartına uyulmamasıyla ilgili şikâyetlerin değerlendirilmesinde başvurulur. Bu uygulama ulusal çapta ceza davalarının daha hızlı yürütülmesini teşvik etme avantajına sahiptir.

İşbu olayda başvuru kişinin tutukluluğu art arda gelmeyen iki döneme ayrılmaktadır. Yukarıda belirtilenlere bakıldığında altı ay kuralı her tutukluluk dönemine ayrı ayrı uygulanmalıdır. Başvuru kişinin birinci tutukluluk dönemiyle ilgili şikâyeti süresinde yapılmadığından kabul edilemezdir. Ancak başvuru kişinin aynı ceza davası kapsamında daha önce tutuklulukta geçirdiği süre, başvuru kişinin sonraki tutukluluk dönemini haklılaştırmak için ileri sürülen nedenlerin uygun ve yeterli olup olmadıklarını değerlendirirken dikkate alınmalıdır. Başvuru kişinin ikinci tutukluluk dönemiyle ilgili şikâyeti açıkça temelden yoksun değildir.

Sonuç: kısmen kabuledilemez (oybirliğiyle).

b) *Esas* – Başvuru kişinin göz önüne alınacak tutukluluk dönemi yaklaşık olarak bir yıl ve bir ay sürmüştür. Ulusal otoriteler söz konusu tutukluluk tedbirini « yerinde » olan ancak bu tutukluluk süresini haklılaştırmak için « yeterli » olmayan nedenlerle devam ettirmişlerdir.

Sonuç: ihlal (oybirliğiyle).

Mahkeme, başvuru kişinin tutukluluk şartları ile tutukevi ve mahkeme arasındaki nakil şartlarıyla ilgili olarak 3. maddenin ihlal edildiğine; başvuru kişinin tutukluluğunun devamına ilişkin kararlara karşı yaptığı itiraz başvurularının kısa bir süre içinde incelenmemesi ve başvuru kişinin itiraz duruşmalarında yer alamaması nedeniyle 5(4). fıkrasının ihlal edildiğine; başvuru kişinin duruşma salonundan çıkartılmasından sonra adil bir yargılama yapılmamış olmasından dolayı 6. maddenin 1. fıkrası ile 3. fıkrasının c) ve d) bentlerinin ihlal edildiğine; başvuruya karşı yürütülen ceza davasının süresinden dolayı 6(1). fıkrasının ihlal edilmediğine ve Avrupa Mahkemesi'nin başvuruya gönderdiği iki mektubun cezaevi idaresi tarafından açılmasından dolayı 8. maddenin ihlal edildiğine, oybirliğiyle, karar vermiştir.

Madde 41: manevi zarar için 7 150 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.